

Ветеринарні науки

Гаврилін Павло Миколайович

*доктор ветеринарних наук, професор,
завідувач кафедри нормальної і патологічної анатомії
сільськогосподарських тварин
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Шевцова Анна Станіславівна

*студент-магістр
Дніпровського державного аграрно-економічного університету*

ВСТАНОВЛЕННЯ КЛІНІЧНИХ, МОРФОЛОГІЧНИХ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ЗМІН ПІД ЧАС РІЗНОЇ СТАДІЙНОСТІ ПРОТІКАННЯ ОСТЕОСАРКОМИ У СОБАК

***Анотація.** В даній статті описані результати досліджень при проведенні комплексної діагностики собак із захворюванням остеосаркома передньої кінцівки. Були встановлені характерні зміни, особливо в морфологічній та гематологічній структурі, при різній стадійності захворювання. Це дозволяє встановити щонайменше більш точний прогноз, а в подальшому і визначити найбільш раціональне лікування в конкретному випадку при захворюванні на остеосаркому передньої кінцівки у собак.*

***Ключові слова:** остеосаркома, остеогенна саркома, остеосаркома передньої кінцівки, остеосаркома у собаки.*

Остеосаркома є первинною пухлиною кісток мезенхімального походження, яка виникає у собак з розрахунку приблизно 8 на 100000 домашніх собак в рік. Це сама розповсюджена первинна кісткова пухлина та найбільш часті уражені ділянки – це метафізарні ділянки довгих кісток, особливо передні кінцівки.

Метою нашого дослідження було встановлення клінічних, патоморфологічних та лабораторних змін під час різної стадійності протікання остеосаркоми у собак.

Матеріали і методи. Досліджували собак крупних порід із захворюванням остеосаркома передньої кінцівки, віком від 18 місяців до 13 років. Діагноз встановлювали комплексно, враховуючи клінічне, лабораторне дослідження, діагностичну візуалізацію (проводили рентгенографію та УЗД), результати цитологічної, гістологічної діагностики.

В результаті проведеного дослідження було встановлено наступне: віковий розподіл пацієнтів з остеогенною саркомою є бімодальним з невеликим піком у молодих тварин (18-24 місячних) та більш високий пік у старих собак (медіана = 7 років), самі молоді пацієнти схильні до самого агресивного перебігу захворювання та мають відповідно погане виживання. Осьова остеогенна саркома також зустрічалася, але рідше (приблизно 25 % випадків).

Виявили, що характерними клінічними ознаками у собак, хворих на остеосаркому звичайно є кульгавість та місцевий набряк ураженої кінцівки; патологічні переломи відносно розповсюджені в тих випадках, коли пухлина значно послабила існуючий кістковий матрикс.

Рентгенологічно остеосаркома проявляється одночасно остеолітичним та остеобластичним ураженням, з порушенням нормальності кістки, та проявом у вигляді «сонячних променів» [3]. Конфігурація, як правило, кістки змінена, контури кортикального шару, та плантарної поверхні в зоні метафізу, де він зруйнований, не виражені. Від цього місця до центральної частини нижньої третини кістки є зони просвітління. Контури самої пухлини виражені нечітко, зазубрені. Малюнок неоднорідний, плямистий. У більш запущених випадках зміни виражені більшою мірою, добре виражена плямистість пухлини.

При гістологічному та цитологічному дослідженнях виявили, що пухлини остеосаркоми характеризуються еозинофільним матриксом (остеоїд) та клітинами з крупними ядрами, множинними ядерцями та різноманітними стромальними компонентами [2]. Спостерігався широкий спектр диференціацій. Зустрічалось багато різних гістотипів остеосарком, включаючи остеобласт, хондробласт, фібробласт, телеангіектатичні, гігантські клітини та погано диференційовані: ці класифікації ідентифікують первинний тип клітин, але, скоріше за все, не впливають на клінічний результат, за винятком випадків з високо судинною телеангіектатичною остеосаркомою. Гістотип пухлини звичайно асоціюється з несприятливим перебігом.

Лабораторне дослідження включало дослідження сироватки крові, а саме маркеру онкогенних захворювань – значень лужної фосфатази. Збільшення лужної фосфатази спостерігається при розпаді кісткової тканини і у випадку остеосаркоми цей показник збільшується в декілька разів. У молодих собак при виражених клінічних ознаках остеогенної саркоми з агресивним перебігом показник лужної фосфатази перевищував в 3-5 разів більше показника здорової тварини відповідного віку [1]. Чим більша виражена агресивність пухлини, з відповідними дистрофічними змінами кісткової тканини, тим більший показник лужної фосфатази.

Отже, дане онкогенне захворювання необхідно досліджувати лише комплексно, з урахуванням всіх характерних показників та маркерів. При врахуванні всіх нюансів, ми зможемо більш точно визначити стадію остеосаркоми та її перебіг, що вагомо допоможе визначитися з планом лікування для конкретного випадку захворювання.

Література

1. Влізло В.В., Максимович І.А., Галяс В.Л., Леньо М.І. Лабораторна діагностика у ветеринарній медицині (довідник). Львів, 2008. С. 92.

2. Пухлини тварин: етіологія, патогенез, діагностика, комплексна терапія / Гамота А. А., Завірюха В. І., Крупник Я. Г., Мисак А. Р. Львів : Галицька видавнича спілка, 2007. 168 с.
3. Онкологические заболевания мелких домашних животных / [под ред. Ричарда А. С. Уайта; пер. с англ. Махилиова Е. Б.]. М. : ООО "Аквариум ЛТД", 2003. 352 с.